Η Ευρώπη θωρακίζει Ελλάδα και ευρώ

Οι αρχηγοί των κρατών της Ευρωζώνης αποφάσισαν χθες να προσφέρουν στη χώρα μας δεύτερο πακέτο διάσωσης, ύψους 159 δισ. ευρώ

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Σε μια εξαιρετικά κρίσιμη και ιστορική συνεδρίαση, οι αρχηγοί κρατών της Ευρωζώνης αποφάσισαν χθες το βράδυ να προσφέρουν στην Ελλάδα ένα δεύτερο πακέτο διάσωσης, ύψους [illegible] δισ. ευρώ. Από αυτά, τα 109 δισ. θα συνεισφέρει η Ευρωζώνη και το ΔΝΤ, εκ των οποίων τα 49 δισ. ευρώ είναι το υπόλοιπο από το προηγούμενο πακέτο. Ο ιδιωτικός τομέας μέχρι το 2014 θα συνεισφέρει με 49,6 δισ. ευρώ (37 δισ. από το πρόγραμμα ανταλλαγής και μετακύλισης ομολόγων και 12,6 δισ. από το πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων). Παράλληλα, οι ηγέτες της Ευρωζώνης αποφάσισαν να ενισχύσουν σημαντικά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), προκειμένου να αντιμετωπίσουν την εξάπλωση της κρίσης δημοσίου χρέους που πλέον απειλεί τη σταθερότητα της ίδιας της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κ. Ζαν-Κλοντ Τρισέ από τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα αποκλείεται να προκληθεί πιστωτικό γεγονός, ωστόσο δεν μπορεί να αποκλειστεί η Ελλάδα να βρεθεί για μικρό χρονικό διάστημα σε καθεστώς επιλεκτικής χρεοκοπίας. «Έχουμε λάβει όλα τα μέτρα που χρειάζεται για παν ενδεχόμενο» είπε ο κ. Τρισέ γεγονός που σημαίνει ότι η χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών είναι πλήρως εξασφαλισμένη.

Η Ευρωζώνη θα προσφέρει τη νέα χρηματική βοήθεια στην Ελλάδα με εξαιρετικά χαμηλό επιτόκιο, περίπου 3,5%, και περίοδο αποπληρωμής των δανείων τουλάχιστον 15 χρόνια και μέχρι 30 χρόνια με περίοδο χάριτος 10 χρόνια, αναφέρεται στο κείμενο των συμπερασμάτων της συνόδου κορυφής. Παράλληλα αποφασίστηκε η σημαντική επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής των 60 δισ. ευρώ που έχει ήδη λάβει η Ελλάδα, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται το χρονικό διάστημα. Στόχος του νέου προγράμματος οικονομικής βοήθειας προς την Ελλάδα είναι να «βελτιωθεί αποφασιστικά η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους και το πρόγραμμα αναχρηματοδότησής της». Σε σημαντικό βαθμό αυτό επιτυγχάνεται από το πρωτόγνωρα χαμηλό επιτόκιο δανεισμού 3,5% για μεγάλο χρονικό διάστημα που κυμαίνεται μεταξύ 15 και 30 χρόνων. Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα με καθαρή συνεισφορά 37 δισ. ευρώ μέχρι το 2014 συν 12,6 δισ. ευρώ από την επαναγορά ελληνικών ομολόγων, αποτελεί το δεύτερο στοιχείο που θα βελτιώσει σημαντικά τη βιωσιμότητα του ελληνικού δημοσίου χρέους. Οι ιδιώτες κάτοχοι ελληνικών κρατικών ομολόγων θα κληθούν να επιλέξουν μεταξύ τεσσάρων προτάσεων, οι τρεις αφορούν ανταλλαγή παλαιών ελληνικών ομολόγων με νέα και η τέταρτη αφορά τη μετακύλιση ομολόγων. Κατά μέσο όρο υπολογίζεται ότι οι κάτοχοι ελληνικών κρατικών ομολόγων θα χάσουν το 21% της καθαρής τρέχουσας αξίας των ομολόγων τους. Σύμφωνα με τον Γάλλο πρόεδρο κ. Νικολά Σαρκοζί οι ιδιώτες κάτοχοι ελληνικών κρατικών ομολόγων θα κληθούν να τα ανταλλάξουν, εθελοντικά, με νέα, 30ετούς διάρκειας, με επιτόκιο 4,5%. Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα θα μειώσει το ελληνικό δημόσιο χρέος κατά 12% δήλωσε χθες βράδυ ο κ. Σαρκοζί. Η Ευρωζώνη είναι έτοιμη να προστατέψει τις ελληνικές τράπεζες, παρέχοντας εγγυήσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στην περίπτωση που απαιτηθεί, προκειμένου η ΕΚΤ να εξακολουθήσει να παρέχει ρευστότητα στις ελληνικές τράπεζες. Θεωρείται πολύ πιθανό οι τρεις μεγάλοι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης να θεωρήσουν ότι η Ελλάδα θα βρεθεί σε καθεστώς επιλεκτικής χρεοκοπίας εξαιτίας της συμμετοχής των ιδιωτών επενδυτών. Ωστόσο, σύμφωνα με Ευρωπαίους αξιωματούχους η εξέλιξη αυτή θα διαρκέσει λίγες ημέρες και δεν θα έχει επιπτώσεις ούτε στις αγορές, ούτε στον ελληνικό τραπεζικό τομέα, ο οποίος θα λάβει εγγυήσεις από το EFSF στην περίπτωση που η ΕΚΤ σταματήσει προσωρινά να δέχεται τα ελληνικά ομόλογα. Παράλληλα, οι ηγέτες της Ευρωζώνης επανέλαβαν την πρόθεσή τους να κινητοποιήσουν τους πόρους των κοινοτικών ταμείων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων προκειμένου να επανεκκινήσουν την ελληνική οικονομία. Τέλος, πολύ σημαντική είναι η απόφαση των ηγετών της Ευρωζώνης να ενισχύσουν σε σημαντικό βαθμό το EFSF, το οποίο θα μπορεί να αγοράζει ομόλογα και από τη δευτερογενή αγορά, να προσφέρει προληπτικά βοήθεια σε κράτη-μέλη της Ευρωζώνης και να δανείζει τράπεζες.

• **Αλλο ρεπορτάζ σελ. 4**

Με επιτόκιο, περίπου 3,5%, αποπληρωμή από 15 έως 30 χρόνια, περίοδο χάριτος 10 χρόνια.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα συν και πλην της απόφασης

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Το ζητούμενο στο τραπέζι της κρίσιμης συζήτησης ήταν η διασφάλιση της βιωσιμότητας του ελληνικού δημόσιου χρέους. Οι τεχνοκράτες γνωρίζουν πολύ καλά ότι μόνον αν οι αγορές πεισθούν σε αυτό το σημείο, μόνον τότε θα κάνουν πίσω, τουλάχιστον μέχρι να υπάρξει κάποια «καλύτερη» αφορμή. Η βιωσιμότητα διασφαλίζεται από τη δυνατότητα του προϋπολογισμού να εξασφαλίσει πρωτογενή πλεονάσματα και, προφανώς, από την ικανότητα της κυβέρνησης να διαχειριστεί την εξέλιξη της οικονομίας.

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Ζαν-Κλοντ Τρισέ.

Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός πήρε ειδική άδεια να καλύψει πλήρως τις όποιες ανάγκες βασικών κεφαλαίων προκύψουν.

Το μέτρο επιτυχίας των προηγουμένων το κρατά το τραπεζικό σύστημα. Μόνον αν παραμείνει ασφαλές, μόνον τότε οι αποταμιευτές θα κρατήσουν την [illegible]ραιμία τους και, τελικά, δεν θα χρειαστούν έκτακτες και πανάκριβες -για τον φορολογούμενο- λύσεις. Για τους λόγους αυτούς, οποιαδήποτε ζημία των τραπεζών, όπως αυτή που προκύπτει αν τα ομόλογα κάποιου κράτους χάσουν μέρος της αξίας τους, πρέπει να καλυφθεί αμέσως, μεταφέροντας το ποσό της ζημίας από τα εποπτικά κεφάλαια της τράπεζας.

Η λύση των Βρυξελλών περιλαμβάνει τη συμμετοχή όσων ιδιωτικών οργανισμών κατέχουν ελληνικά ομόλογα και, επομένως, θα καταλήξει σε «κούρεμα» της παρούσας αξίας τους. Αν η συμμετοχή είναι οικειοθελής, τότε η όποια απομείωση της αξίας των ομολόγων θα αντιμετωπιστεί με δύο τρόπους:

Πρώτον, με την αντικατάστασή τους με νέους τίτλους, με παραπλήσια χαρακτηριστικά, οι οποίοι καλύπτουν το επενδεδυμένο κεφάλαιο.

Δεύτερον, η όποια διαφορά σε παρούσα αξία, μεταξύ παλαιών και νέων τίτλων, καλύπτεται κεφαλαιακά.

Αυτό το τελευταίο οδηγεί σε μείωση του χρέους, η οποία υπολογιζόταν χθες βράδυ σε 26,1 δισ. Βέβαια, το «όφελος» αυτό, αντισταθμίζεται από την ανάγκη να δανειστεί το κράτος ένα ποσό κοντά στα 35 δισ., προκειμένου να καλύψει τα ποσά που απαιτούνται για την αναδιάρθρωση του χρέους. Ολα αυτά, είναι πολύ πιθανόν, να κριθούν από τους οίκους αξιολόγησης ως μια προσωρινή και κατ' επιλογήν κήρυξη σε χρεοκοπία αντίστοιχου ποσού ομολόγων.

Οι ελληνικές τράπεζες υπολογίζουν τις πρόσθετες κεφαλαιακές τους ανάγκες σε ένα ποσό όχι μικρότερο από 8 αλλά όχι υψηλότερο από 10 δισ. ευρώ. Η εκτίμηση είναι ότι κάτι τέτοιο δεν αποτελεί πρόβλημα. Επιπλέον, ο ευρωπαϊκός μηχανισμός πήρε ειδική άδεια να καλύψει πλήρως τις όποιες ανάγκες βασικών κεφαλαίων προκύψουν. Το ίδιο ισχύει, στην πλευρά των όποιων αναγκών ρευστότητας δημιουργήσει το ενδεχόμενο της επιλεκτικής χρεοκοπίας, με την παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία δεσμεύτηκε να παράσχει τη ρευστότητα που θα απαιτηθεί.

Παπανδρέου, Βαν Ρομπέι, Μπαρόζο ευτυχείς μετά τη λήξη της Συνόδου

Η Κριστίν Λαγκάρντ εν μέσω του Νικολά Σαρκοζί και της Αγκελα Μέρκελ

Οι κρίσιμοι αριθμοί

Συνολική χρηματοδότηση	159 δισ. ευρώ	*109 από Ε.Ε.-ΔΝΤ και 49,6 δισ. από ιδιωτικό τομέα*
Επιμήκυνση της αποπληρωμής των δανείων	από 7,5 χρόνια σε 15 με 30 χρόνια	
Περίοδος χάριτος	10 χρόνια	
Επιτόκιο για παλιό και για νέο δάνειο	από 4,5% σε 3,5%	
Εθελοντική συμμετοχή ιδιωτών	49,6 δισ. ευρώ	*37 δισ. από πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων και 12,6 δισ. από την επαναγορά*

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι επιπτώσεις της επιλεκτικής χρεοκοπίας

Η επιλεκτική χρεοκοπία δεν απειλεί τις καταθέσεις, δεν αλλάζει κάτι στις δόσεις δανείων, δεν μεταβάλλει το τοπίο σε ό, τι αφορά τις συναλλαγές των επιχειρήσεων με τις επταγές και τα πλαφόν που έχουν στις τράπεζες.

Οι καταθέτες δεν θα πρέπει να ανησυχούν γιατί τα προβλήματα ρευστότητας που προκαλεί η επιλεκτική χρεοκοπία θα επιλυθούν πριν γίνουν ορατά και αισθητά από τους πολίτες. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αναλάβει να υποκαταστήσει τον ρόλο που εδώ κι ένα χρόνο ασκεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, καλύπτοντας τις ανάγκες ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών. Ηδη έχει ψηφισθεί ο σχετικός νόμος ο οποίος επιτρέπει στην Τράπεζα της Ελλάδος μέσω του μηχανισμού έκτακτης βοήθειας (ELA) να δέχεται ως ενέχυρο τα υποβαθμισμένα ελληνικά ομόλογα (τα οποία δεν θα δέχεται η ΕΚΤ) και να χορηγεί έναντι αυτών ρευστότητα στις ελληνικές τράπεζες. Δηλαδή, επί της ουσίας θα μπορεί να «τυπώνει» ευρώ και να τα δίνει στις τράπεζες, όπως ακριβώς είχε κάνει παλαιότερα και η κεντρική τράπεζα της Ιρλανδίας.

Επιπλέον, ήδη λειτουργεί το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το οποίο έχει ενισχυθεί με 10 δισ. ευρώ και πρόκειται να ενισχυθεί περαιτέρω μέχρι τέλους του έτους κατά 20 δισ. ευρώ, στο πλαίσιο του δεύτερου πακέτου στήριξης της Ελλάδας, όπως αναφέρει η τελευταία έκθεση προόδου του ΔΝΤ. Υπενθυμίζεται ότι πρόσφατα επεκτάθηκε η εγγύηση των καταθέσεων μέχρι το ποσό των 100.000 ευρώ ανά καταθέτη και ανά τράπεζα μέχρι το τέλος του 2015.

Δεν επηρεάζονται οι δόσεις των δανείων πολιτών και επιχειρήσεων και δεν μεταβάλλεται το τοπίο των συναλλαγών.

Τέλος, σε ό, τι αφορά στις καταθέσεις και τις τράπεζες, σημειώνεται ότι τα πρόσφατα stress test έδειξαν ότι τα κεφάλαια στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα είναι υψηλότερα κατά 2,5 δισ. ευρώ από το όριο του 5% στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας. Τόσο είναι το ποσό της κεφαλαιακής ενίσχυσης για όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες που «κόπηκαν» στα stress test στο δυσμενέστερο σενάριο.

Τα δάνεια

Ακόμη, δεν επηρεάζονται οι δόσεις δανείων των πολιτών, που θα πρέπει να καταβάλλονται κανονικά σύμφωνα με ό,τι προβλέπεται στα συμβόλαια που έχουν με τις τράπεζες.

Επιχειρήσεις

Στον επιχειρηματικό κλάδο, δεν μεταβάλλεται το τοπίο των συναλλαγών. Οι επιχειρήσεις πρέπει κανονικά να συναλλάσσονται με τις τράπεζες με βάση τις ισχύουσες συμφωνίες και ιδιαίτερα μετά την πληθώρα των αναδιαρθρώσεων των δανείων που έχουν πετύχει πολλές εταιρείες τους τελευταίους 12 μήνες προκειμένου να αποπληρώνουν κανονικά τις μηνιαίες υποχρεώσεις τους. Στις εξαγωγές των ελληνικών επιχειρήσεων υπάρχει πάντα αυτή η πίεση των ξένων προμηθευτών τους να ζητούν μετρητά αντί για επιταγές από τις επιχειρήσεις.

Τράπεζες

Οι τράπεζες από την πλευρά τους, εκτός από το πρόβλημα της ρευστότητας, ενδεχομένως να αντιμετωπίσουν πρόσκαιρη πίεση στα κεφάλαια και στα κέρδη τους. Η υποβάθμιση των ομολόγων στην κατηγορία της επιλεκτικής χρεοκοπίας θα τις υποχρεώσει να αναπροσαρμόσουν προς τα κάτω την αξία των ελληνικών ομολόγων που διατηρούν στο «επενδυτικό τους χαρτοφυλάκιο». Τα ομόλογα αυτά μέχρι σήμερα οι τράπεζες τα αποτιμούν στο άρτιο, δηλαδή στο 100% της ονομαστικής τους αξίας ή πολύ κοντά σ' αυτήν. Η επιλεκτική χρεοκοπία για τη χώρα μας θα υπάρχει σαν βαθμίδα αξιολόγησης για περιορισμένο χρονικό διάστημα, ενώ η δημοσιονομική εξυγίανση και η ανάκαμψη θα έρθει όταν η Ελλάδα αποκτήσει σταθερά και αυξανόμενα πρωτογενή πλεονάσματα, τα οποία θα της εξασφαλίζουν την αυτόνομη αποπληρωμή των υποχρεώσεών της.

Οι διαφορές

Αξίζει να διευκρινιστεί ότι ο όρος επιλεκτική χρεοκοπία, όπως αποδίδεται ο όρος selective default, δεν αποτελεί πραγματικό γεγονός, παρά το ότι για να τοποθετηθεί μία χώρα σε αυτό το καθεστώς, σημαίνει ότι έχει αθετήσει κάποιες από τις υποχρεώσεις της. «Χρεοκοπία» χαρακτηρίζεται η πλήρης στάση πληρωμών ενός κράτους. Στην περίπτωση που η ελληνική οικονομία αξιολογηθεί με βαθμό «επιλεκτική χρεοκοπία», σημαίνει ότι το Δημόσιο δεν θα πληρώσει κάποιους πιστωτές του, αλλά τους υπόλοιπους θα συνεχίσει να τους πληρώνει κανονικά. Η στάση των τριών αμερικανικών οίκων αξιολόγησης δικαιολογείται από το γεγονός ότι ορισμένοι κάτοχοι των ελληνικών ομολόγων θα καταγράψουν κάποιες απώλειες. Ετσι, θεωρείται πως η Ελλάδα δεν θα έχει ανταποκριθεί σε μέρος των υποχρεώσεών της, αλλά όχι σε ολόκληρες. Η πρακτική διαφορά της «χρεοκοπίας» και της «επιλεκτικής χρεοκοπίας» είναι ότι στη χρεοκοπία το κράτος δεν θα μπορεί να πληρώσει μισθούς και συντάξεις και να κάνει εισαγωγές βασικών αγαθών (πετρέλαιο, τρόφιμα κ. λπ.). Στην επιλεκτική χρεοκοπία κανένα από αυτά τα προβλήματα ρευστότητας δεν υπάρχει.

Πρόγραμμα ανταλλαγών και επαναγοράς ομολόγων

Τέσσερις προτάσεις για ανταλλαγή παλιών ελληνικών ομολόγων με νέα και ένα πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων που θα μειώσουν το μέγεθος του ελληνικού δημοσίου χρέους κατά 38,5 δισ. ευρώ ή κατά 16,8% κατέθεσε η Διεθνής Ενωση Τραπεζών (IIF), σύμφωνα με έγγραφο της 20ής Ιουνίου που έχει η «Κ» στη διάθεσή της. Οι απώλειες των επενδυτών που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα ανταλλαγών και επαναγοράς ομολόγων υπολογίζονται σε 20% σε σχέση με την καθαρή παρούσα αξία (NPV) των ομολόγων.

Το πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων θα βασίζεται σε τέσσερις διαφορετικές επιλογές για τους επενδυτές, μέσω των οποίων θα επιτευχθεί μείωση του ελληνικού χρέους κατά 13,5 δισ. ευρώ, ενώ μείωση κατά 25 δισ. ευρώ θα επιτευχθεί μέσω της επαναγοράς ομολόγων, αναφέρεται στην πρόταση των τραπεζιτών.

Η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους θα βελτιωθεί κατά πολύ, υποστηρίζει το IIF, μέσω της αύξησης της μέσης περιόδου ωρίμανσης των ελληνικών κρατικών ομολόγων από 6 χρόνια σήμερα σε 11 χρόνια. «Θα επιταχυνθεί η πρόσβαση της Ελλάδας στις αγορές, περιορίζοντας έτσι την εξάρτηση της Ελλάδας από τη χρηματική βοήθεια της Ευρωζώνης και του ΔΝΤ».

Προσέγγιση

Οι απώλειες για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπολογίζονται σε 44 δισ. ευρώ αν στα προγράμματα συμμετάσχει το 90% των τραπεζών. «Οι απώλειες είναι σημαντικές, αλλά διαχειρίσιμες. Η προσέγγιση αναμένεται να σταθεροποιήσει τις αγορές και να περιορίσει την εξάπλωση της κρίσης». Οι ανταλλαγές ομολόγων και το πρόγραμμα επαναγοράς αναμένεται να οδηγήσει σε προσωρινή υποβάθμιση της Ελλάδας στην κατηγορία επιλεκτική χρεοκοπία, κάτι που εκτιμάται από το IIF ότι δεν θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στις αγορές, ενώ δεν θα υπάρξει πιστωτικό γεγονός και απαίτηση πληρωμής των ασφαλίστρων αντιστάθμισης κινδύνου (CDS).

Ο Ιρλανδός πρωθυπουργός στις δηλώσεις του μετά τη σύνοδο. Οι χθεσινές αποφάσεις αφορούν με κάποιο τρόπο και τη χώρα του.

Προτάσεις της Διεθνούς Ενώσεως Τραπεζών, σύμφωνα με έγγραφο που έχει στη διάθεσή της η «Κ».

Ενα Ταμείο Επαναγοράς Χρέους θα διαθέτει 40 δισ. ευρώ, δέκα εκ των οποίων θα προέλθουν από την Ε.Ε. και τα υπόλοιπα 30 δισ. από μη ευρωπαϊκές πηγές και το ΔΝΤ, ποσό με το οποίο θα αγοραστεί υπάρχον χρέος ονομαστικής αξίας 65 δισ. ευρώ.

Για το πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων προτείνονται τέσσερις παραλλαγές, κάθε μία από τις οποίες θα απορροφήσει το 25% της συνολικής ανταλλαγής. Πρώτη επιλογή αφορά την ανταλλαγή ομολόγων στο 80% της ονομαστικής τους τιμής με νέα, τριακονταετούς διάρκειας, το κεφάλαιο των οποίων θα είναι εγγυημένο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), με κουπόνι μηδενικής απόδοσης και πιστοληπτικής αξιολόγησης ΑΑΑ. Το πραγματικό επιτόκιο που θα πληρώσει η Ελλάδα ανέρχεται σε 7,69%. Δεύτερη επιλογή αφορά πάλι ανταλλαγή ομολόγων στο 80% της ονομαστικής τους αξίας με μερική συνεχή ασφάλιση για 15 χρόνια για το 40% του κεφαλαίου. Το κόστος της εγγύησης θα καλύπτεται από το EFSF και το πραγματικό επιτόκιο που θα πληρώσει η Ελλάδα είναι 7,17%.

Εγγυημένο

Η τρίτη επιλογή αφορά ανταλλαγή ομολόγων στην ονομαστική τους αξία με νέα τριακονταετούς διάρκειας και το κεφάλαιο εγγυημένο από το EFSF με μηδενικό κουπόνι και πιστοληπτική αξιολόγηση ΑΑΑ. Το επιτόκιο που θα πληρώσει η Ελλάδα ανέρχεται σε 5,74%.

Η τελευταία επιλογή αφορά ομόλογο που θα μετακυλιστεί κατά τη λήξη του στην ίδια ονομαστική αξία και με τριακονταετή διάρκεια. Το κεφάλαιο θα εγγυηθεί το EFSF με κουπόνι μηδενικής απόδοσης και το επιτόκιο που θα πληρώσει η Ελλάδα θα είναι 5,74%

Αισιόδοξο μήνυμα από Παπανδρέου

Δεν παρέλειψε όμως να τονίσει την ανάγκη συνέχισης των αλλαγών

Του απεσταλμένου μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Δικαίωση μιας πολύμηνης κυβερνητικής προσπάθειας, αλλά και αναγνώριση των θυσιών του ελληνικού λαού χαρακτήρισε ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου τις χθεσινές αποφάσεις της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους της Ελλάδας. Ο πρωθυπουργός, σε δηλώσεις του, λίγη ώρα μετά την ολοκλήρωση της Συνόδου Κορυφής, αναφέρθηκε σε μια μεγάλη ευκαιρία που ανοίγεται για τη χώρα, προκειμένου η οικονομία να καταστεί εκ νέου βιώσιμη, δεν παρέλειψε, ωστόσο, να επισημάνει ότι «όλα κινδυνεύουν να πάνε στράφι αν δεν συνεχίσουμε τις μεγάλες αλλαγές στην οικονομία, τις παραγωγικές δομές και τις νοοτροπίες». Απαντώντας σε ερώτηση για το ενδεχόμενο να θεωρηθεί «επιλεκτική χρεοκοπία» η συμμετοχή ιδιωτών, χαρακτήρισε δευτερεύον ζήτημα το πώς θα αξιολογηθεί αυτή από τους Οίκους, καθώς, όπως είπε, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έλαβε εγγυήσεις ρευστότητας. Ο κ. Παπανδρέου κατέτμησε τη διαπραγματευτική προσπάθεια της Ελλάδας σε τρία στάδια: την αποφυγή χρεοκοπίας, την ανάκτηση αξιοπιστίας και τη διαπραγμάτευση του συνολικού προβλήματος. Εμφανίστηκε επικριτικός για καθυστερήσεις από πλευράς Ε.Ε., για την οποία ανέφερε ότι έδινε την εντύπωση διαφοράς φάσης από τις εξελίξεις. Ως προς τα χαρακτηριστικά του πακέτου μέτρων που υιοθετήθηκε χθες, δήλωσε ότι διασφαλίζεται η μακροχρόνια βιωσιμότητα του χρέους, η κάλυψη των δανειακών αναγκών για τα επόμενα χρόνια, ενώ, παράλληλα, δίνεται ώθηση στην ανάπτυξη και την αναθέρμανση της οικονομίας.

«Διασφαλίζονται η βιωσιμότητα του χρέους, η κάλυψη δανειακών αναγκών και δίνεται ώθηση στην ανάπτυξη».

Νωρίτερα, σε κοινή συνέντευξη με τους κ. Χέρμαν Βαν Ρομπάι και Ζοζέ Μπαρόζο, ο Ελληνας πρωθυπουργός ευχαρίστησε τους ομολόγους του και τους αξιωματούχους για το «νέο ελληνικό πρόγραμμα αλλά και τα απαραίτητα εργαλεία για την αντιμετώπιση της κρίσης με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο», ενώ εκδήλωσε την ικανοποίησή του για το λεγόμενο «ευρωπαϊκό Σχέδιο Μάρσαλ» (δηλαδή την τεχνική και αναπτυξιακή βοήθεια από την Ε.Ε.). Ο κ. Παπανδρέου υπήρξε ιδιαίτερα εμφατικός ως προς τη βούλησή του να εφαρμόσει τις διαρθρωτικές αλλαγές που είναι αναγκαίες για την απρόσκοπτη συνέχιση της ευρωπαϊκής βοήθειας. Το σκέλος αυτό της δήλωσης του πρωθυπουργού είναι το πλέον σημαντικό. Ο πρωθυπουργός γνωρίζει ότι η ευρωπαϊκή συμφωνία για το χρέος και τη συνέχιση της βοήθειας δεν είναι τίποτε άλλο παρά απότοκο της ψήφισης του Μεσοπρόθεσμου, δηλαδή της θεσμικής αποτύπωσης πως η ελληνική κυβέρνηση θα κάνει ό,τι χρειάζεται προκειμένου να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι που έχουν τεθεί. Τούτο βασίζεται, βέβαια, στην πρόβλεψη του Μεσοπρόθεσμου ότι το έλλειμμα θα συνεχίσει να μειώνεται και από το 2014 και έπειτα θα παράγονται πρωτογενή πλεονάσματα. Πρόκειται για μια μόνιμη υπενθύμιση για το μέλλον, ότι μετά την επιτυχή, ως προς την ελληνική υπόθεση, έκβαση της χθεσινής Συνόδου Κορυφής ακολουθεί δρόμος ανηφορικός, στον οποίο η μεταρρυθμιστική κόπωση απλώς δεν συνιστά επιλογή. Στο ίδιο το τελικό κείμενο των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στις πρώτες αράδες που αφορούν την Ελλάδα τονίζεται η σημασία που έχει για τους εταίρους μας, η ταχεία πρόοδος του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων.

Ο Τρισέ

Την εγγύηση της ρευστότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος με 35 δισ. ευρώ ανακοίνωσε αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της χθεσινής Συνόδου Κορυφής ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Ζαν - Κλοντ Τρισέ. Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με το εάν η Ελλάδα οδηγείται σε επιλεκτική χρεοκοπία, ο κ. Τρισέ δήλωσε ότι δεν έχει ληφθεί ακόμα καμιά τέτοια απόφαση, συνέστησε υπομονή μέχρι να φανεί τι ακριβώς θα γίνει, προσθέτοντας ότι δεν θα ήθελε να προκαταλάβει καμιά εξέλιξη. Πρόσθεσε, ωστόσο, ότι έχει ληφθεί μέριμνα ώστε να καλυφθεί κάθε ενδεχόμενο. Ο κ. Τρισέ εμφανίστηκε βέβαιος ότι με τις χθεσινές αποφάσεις αντιμετωπίζεται το ενδεχόμενο διάχυσης της κρίσης σε άλλες χώρες.

Ο μαραθώνιος των επαφών

Το πρωί ο Γ. Παπανδρέου συνομιλεί τηλεφωνικά με τους ομολόγους του **Σίλβιο Μπερλουσκόνι, Χοσέ Θαπατέρο, Πέδρο Κοέλιο, Εντα Κένι και τους Ζοζέ Μπαρόζο και Χέρμαν βαν Ρομπέι**

17.00
Ο πρωθυπουργός φθάνει στις Βρυξέλλες

17.45
Συνάντηση με **Ζοζέ Μπαρόζο**

12.00
Ο Γ. Παπανδρέου συναντάται με την καγκελάριο της Γερμανίας, συνοδευόμενος από τον κ. Βενιζέλο. Εν συνεχεία συμμετέχει στη συνάντηση και ο **Νικολά Σαρκοζί**

Τετάρτη 20 Ιουλίου

Πέμπτη 21 Ιουλίου

14.00
Ευρισκόμενος στο αεροδρόμιο ο Γ. Παπανδρέου συνομιλεί τηλεφωνικά με τον **Μπιλ Κλίντον**

20.00
έως μετά τα μεσάνυχτα, **Παπανδρέου, Βενιζέλος, Μόσιαλος, Ξενογιαννακοπούλου** και οι τεχνοκράτες **Ζανιάς, Γληνός, Χριστοδούλου** βρίσκονται σε διαρκή σύσκεψη, αναμένουν το αποτέλεσμα από το κρίσιμο ραντεβού **Μέρκελ - Σαρκοζί** στο Βερολίνο

12.30
Ακολουθεί δεύτερη ευρύτερη σύσκεψη με τη συμμετοχή Παπανδρέου, **Μέρκελ, Σαρκοζί, Μπαρόζο, Ρομπέι, Τρισέ, Λαγκάρντ, Γιουνκέρ**

14.30
Ξεκινά το γεύμα των 17 ηγετών

15.30
Καταφθάνουν στις Βρυξέλλες, ύστερα από επείγουσα πρόσκληση του πρωθυπουργού, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος **Γ. Προβόπουλος** και ο πρόεδρος της Εθνικής **Β. Ράπανος.** Συμμετέχουν στις συνομιλίες όπως και ο **Ζαν-Κλοντ Τρισέ** και τραπεζίτες μεγάλων ευρωπαϊκών ιδρυμάτων όπως ο **Γιόζεφ Ακερμαν** της Deutsche Bank

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Παρόντες οι τραπεζίτες

Στις 3.30 χθες το μεσημέρι ο κ. Γ. Προβόπουλος περνούσε τη διαδικασία ελέγχου, βιαστικός χαιρετούσε διά χειραψίας τους λιγοστούς Ελληνες δημοσιογράφους και με γοργό βήμα κατευθυνόταν προς τον προθάλαμο της αίθουσας όπου οι ηγέτες των 17 χωρών της Ευρωζώνης συζητούσαν επί των πιθανών σεναρίων λύσης της υπόθεσης του χρέους.

Εκεί βρίσκονταν ήδη Γάλλοι, Γερμανοί και άλλοι Ευρωπαίοι συνάδελφοι του κ. Προβόπουλου. Πρόκειται για μια από τις ελάχιστες φορές που σε Σύνοδο Κορυφής, στο πλευρό των ηγετών που συζητούν, συμμετέχουν και οι Ευρωπαίοι τραπεζίτες. Τελευταία φορά που συνέβη κάτι αντίστοιχο ήταν στην πιστωτική κρίση του 2008, όταν το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα κλονίστηκε από τη φούσκα των subprimes στις ΗΠΑ. Ως πρόεδρος της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών παρευρέθη και ο πρόεδρος της Εθνικής κ. Β. Ράπανος.

Τελευταία φορά που συνέβη κάτι αντίστοιχο ήταν στην πιστωτική κρίση του 2008.

Ανάμεσα στη χορεία των τραπεζιτών, περιλαμβάνονταν ο Γιόζεφ Ακερμαν της Deutsche Bank, ο επικεφαλής της γαλλικής BNP Paribas και άλλοι συνάδελφοι τους, οι οποίοι ως κατεξοχήν εκπρόσωποι των λεγομένων ιδιωτών επενδυτών είχαν βέβαια σημαντικό λόγο στις χθεσινές συζητήσεις.

Οταν ξεκίνησε η Σύνοδος Κορυφής οι περισσότεροι από τους Ευρωπαίους τραπεζίτες που εκπροσωπούν τα «μεγαθήρια» του

Η αξιωματική αντιπολίτευση απέφυγε να τοποθετηθεί προτού αποκτήσει σαφή εικόνα.

τομέα, εισήλθαν στην αίθουσα. Οι κ. Προβόπουλος και Ράπανος, περίμεναν στον προθάλαμο μαζί με τους Ελληνες υπουργούς (Ευ. Βενιζέλο, Η. Μόσιαλο, Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου).

Θα δεχθεί πιέσεις

Οι συζητήσεις αφορούσαν και το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, το οποίο ως κάτοχος σημαντικού μεριδίου κρατικών ομολόγων, θα δεχθεί σοβαρές πιέσεις από τις προβλέψεις για τη συμμετοχή των ιδιωτών στον δανεισμό της χώρας.

Ο κ. Προβόπουλος, βέβαια, παρακολουθούσε από κοντά τις συζητήσεις, ήδη από προχθές, όταν στη Ρώμη τεχνοκράτες από τις 17 χώρες της Ευρωζώνης ουσιαστικά προετοίμασαν τα κύρια σενάρια για την επίλυση του προβλήματος του ελληνικού χρέους. Οταν δέχθηκε από τον πρωθυπουργό το τηλεφώνημα για να μεταβεί το ταχύτερο δυνατόν στις Βρυξέλλες, είχε σε μεγάλο βαθμό αντιληφθεί τους κινδύνους και, βέβαια, τις όποιες προσδοκίες καλλιεργούνταν σε σχέση με τον τρόπο συμμετοχής των ιδιωτών (δηλαδή κυρίως των τραπεζών και των ασφαλιστικών Ταμείων ή εταιρειών) στο πακέτο διάσωσης.

Σύμφωνα μάλιστα με ορισμένες πληροφορίες, τις ώρες πριν από την κλήση των τραπεζιτών στις Βρυξέλλες, ο κ. Προβόπουλος συζήτησε με τον κ. Ακερμαν, ο οποίος άλλωστε ως επικεφαλής της μεγαλύτερης ιδιωτικής ευρωπαϊκής τράπεζας, βρίσκεται σε διαρκή επαφή με τον κ. Ζαν-Κλοντ Τρισέ. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι ο κ. Ακερμαν συζήτησε επί μακρόν με τον κ. Προβόπουλο για το κόστος, τη ζημία που θα προκληθεί στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα από τη συμμετοχή του στο πακέτο διάσωσης του κράτους.

Η Ν.Δ. μελετά το περιεχόμενο της απόφασης

Των **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Με ιδιαίτερο προβληματισμό για τις συνέπειες τυχόν επιλεκτικής χρεοκοπίας, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά συνολικά για την Ευρωζώνη αλλά και με ταυτόχρονη έλλειψη αντιπολιτευτικής σπουδής υπό τον φόβο να της αποδοθεί μικροκομματική αντίδραση, υποδέχθηκε το επιτελείο της Νέας Δημοκρατίας το κείμενο συμπερασμάτων στο οποίο κατέληξε έπειτα από επίπονες διαβουλεύσεις η έκτακτη Σύνοδος Κορυφής.

Η δυσκολία στο περιεχόμενο της αντίδρασης επιβεβαιώθηκε από το γεγονός ότι μέχρι τα μεσάνυχτα δεν είχε εκδοθεί δήλωση του κ. Αντώνη Σαμαρά, ο οποίος, σε συνεργασία με τους συμβούλους του, επιθυμούσε να αποκτήσει καθαρή εικόνα και κρίση για το περιεχόμενο της συμφωνίας, πριν τοποθετηθεί επ' αυτής. «Υπάρχουν κρίσιμα σημεία της συμφωνίας που μένει να αποσαφηνιστούν. Πριν συμβεί αυτό, κάθε σχόλιο είναι παρακινδυνευμένο» σχολιάζαν χθες το βράδυ στελέχη της Συγγρού. Οι ίδιοι κύκλοι εστίαζαν κυρίως σε δύο ζητήματα: σε αυτό της επιλεκτικής χρεοκοπίας και των συνεπειών της στη σταθερότητα της Ευρωζώνης και στον τρόπο συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στο ρίσκο των κρατικών ομολόγων. «Στο κείμενο δεν υπάρχουν τεχνικές λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίον θα συμμετάσχει ο ιδιωτικός τομέας», υπογράμμιζαν χαρακτηριστικά στελέχη της Συγγρού, αναμένοντας τη σημερινή ημέρα για την αποσαφήνιση των γκρίζων ζωνών του σχεδίου.

Η αξιωματική αντιπολίτευση απέφυγε να τοποθετηθεί προτού αποκτήσει σαφή εικόνα.

Προβληματισμός για τις επιπτώσεις

Ακόμη μεγαλύτερος ήταν ο προβληματισμός τους για τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην Ευρωζώνη από μία επιλεκτική χρεοκοπία της Ελλάδος.

«Είναι η πρώτη φορά που η Ε.Ε ζητεί από χώρα-μέλος να μην πληρώσει ομόλογα. Η αντίδραση των αγορών θα κρίνει την απόφαση αυτή, διότι είναι ορατός ο κίνδυνος να θελήσουν και άλλες χώρες να ελαφρύνουν το χρέος τους και αυτό θέτει εν αμφιβόλω τη σταθερότητα των ομολόγων», παρατηρούσαν.

Το τρίτο και σημαντικότερο, ίσως, στοιχείο για τη Νέα Δημοκρατία αφορά σε αυτή καθαυτή την ουσία του προβλήματος που είναι η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας, η οποία συνεχίζει να βουλιάζει.

Βεβαιότητα συνεργατών του κ. Σαμαρά

«Αν η χώρα δεν μπει ταχύτατα σε τροχιά ανάπτυξης, σε τρεις μήνες θα βρισκόμαστε πάλι στο σημείο που είμαστε σήμερα», λένε συνεργάτες του κ. Σαμαρά, ο οποίος θεωρείται βέβαιο ότι στην τοποθέτησή του θα προκρίνει εκ νέου την ανάγκη επανεκκίνησης της οικονομίας, αφού προηγουμένως ενημερωθεί για τις πτυχές του αναπτυξιακού σχεδίου «Μάρσαλ» που περιλαμβάνεται στο κείμενο συμπερασμάτων της Συνόδου Κορυφής.

Υπενθυμίζεται ότι τις παραμονές της Συνόδου, ο κ. Σαμαράς είχε καταθέσει εκ νέου την κάθετη διαφωνία του με το ενδεχόμενο συμμετοχής των ιδιωτών στο ρίσκο των ομολόγων, ενώ για την «επιλεκτική χρεοκοπία», είχε τονίσει ότι δεν είναι λύση και πρέπει να αποφευχθεί γιατί επιδεινώνει τα προβλήματα ρευστότητας χωρών όπως η Ελλάδα.

Διαφορετικές προσεγγίσεις

Τα μικρότερα κόμματα της αντιπολίτευσης υποδέχτηκαν με διαφορετικές αντιδράσεις το σχέδιο διάσωσης της ελληνικής οικονομίας και τις διεργασίες που συντελούνταν χθες στις Βρυξέλλες. Το ΚΚΕ και ο ΣΥΡΙΖΑ απέρριψαν τις προτεινόμενες λύσεις, ενώ πολύ πιο προσεκτικά στις αντιδράσεις τους ήταν ο ΛΑΟΣ και η Δημοκρατική Αριστερά.

Η Δημοκρατική Συμμαχία δεν σχολίασε τις πληροφορίες, στη Βουλή όμως χθες η κ. Ντόρα Μπακογιάννη επισήμαινε, πως αν επιβεβαιωθούν οι πληροφορίες για ένα σχέδιο επαναγοράς ομολόγων από τη δευτερογενή αγορά και επιμήκυνσης του χρέους, θα πρόκειται για υιοθέτηση της πρότασης των Φιλελευθέρων Δημοκρατών, την οποία είχαν επεξεργαστεί από κοινού με το κόμμα της.

Το ΚΚΕ απέρριψε κατηγορηματικά το σχέδιο λύσης: «Οποια λύση και να δώσει η λυκοσυμμαχία της Ε.Ε., είτε αναβάλλει την απόφασή της, μπαίνουμε σε μια περίοδο εξαιρετικά σκληρή, ακόμα πιο σκληρή για τον λαό. Αυτό που έχει σημασία δεν είναι τι αποφασίζουν πια οι επάνω, αλλά τι αποφασίζει ο λαός, οι λαοί της Ευρώπης εναντίον των επάνω. Δεν υπάρχει καμιά ελπίδα από τις αποφάσεις τους. Ο λαός πρέπει να ανασυνταχθεί και να διεκδικήσει ανατρεπτική αλλαγή», δήλωσε χθες η γενική γραμματέας του ΚΚΕ κ. Αλέκα Παπαρήγα.

ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ απέρριψαν τις προτεινόμενες λύσεις, ενώ πολύ πιο προσεκτικοί ήταν ΛΑΟΣ και Δημοκρατική Αριστερά.

Σε ανακοίνωσή του ο ΣΥΝ τονίζει, ότι «όλες οι λύσεις που προτείνονται, στον βαθμό που δεν επαναθεμελιώνουν την αρχιτεκτονική της ΟΝΕ και δεν παρακάμπτουν τις αγορές, είναι καταδικασμένες να αποτύχουν». Κατά τον ΣΥΝ, η κρίση των δημόσιων χρεών είναι το αποτέλεσμα της βαθιάς συστημικής κρίσης του νεοφιλελεύθερου μοντέλου και της Ευρωζώνης και «η υπέρβαση της κρίσης απαιτεί δομικές αλλαγές στην Ευρωζώνη και περιορισμό του ρόλου των τραπεζών και των συμφερόντων των κερδοσκοπικών αγορών». Η Κουμουνδούρου κατηγορεί την κυβέρνηση ότι με την ψήφιση του μνημονίου έχει ακυρώσει τις «κόκκινες γραμμές», βάσει των οποίων υποτίθεται ότι διαπραγματεύεται.

Πολύ επιφυλακτικός ήταν ο εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ, κ. Κ. Αϊβαλιώτης, ο οποίος περιορίστηκε να σχολιάσει για την κ. Μέρκελ, ότι «και ο Αγιος φοβέρα θέλει. Που ο διάολος της Ευρώπης...». Η Δημοκρατική Αριστερά επισημαίνει ότι «το προσχέδιο απόφασης της Συνόδου κορυφής του Eurogroup έχει πολλά ανοικτά θέματα» και καλεί την κυβέρνηση «να διεκδικήσει και να επιτύχει λύσεις που θα διασφαλίζουν τη θετική αναδιάρθρωση του συνολικού χρέους της χώρας με επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής, μείωση του επιτοκίου και περίοδο χάριτος».

Φήμες και εκτιμήσεις προτού ολοκληρωθεί η Σύνοδος

THE ECONOMIST

Καθώς οι Ευρωπαίοι ηγέτες συγκεντρώνονταν χθες στις Βρυξέλλες για να καταλήξουν επί ενός νέου σχεδίου αντιμετώπισης των χρεών της Ελλάδας και -όπως ήλπιζαν- του ευρύτερου ζητήματος της εμπιστοσύνης της αγοράς στην Ευρωζώνη, ανέκυπταν λεπτομέρειες πιθανής συμφωνίας. Φαινόταν τότε ότι η καγκελάριος της Γερμανίας, Αγκελα Μέρκελ, και ο πρόεδρος της Γαλλίας, Νικολά Σαρκοζί, είχαν συναντήσει ένα βράδυ νωρίτερα τον επικεφαλής της ΕΚΤ, Ζαν-Κλοντ Τρισέ, σε μια απόπειρα εξομάλυνσης των διαφορών τους. Ενα πλαίσιο συμφωνίας φερόταν να έχει επιτευχθεί και μερικά καίρια ζητήματα να έχουν διευθετηθεί.

EPA/BRUNO FAHY

Ο Ισπανός πρωθυπουργός Χοσέ Θαπατέρο στη συνέντευξη Τύπου μετά τη Σύνοδο Κορυφής.

Φαινόταν, π.χ., πως ήταν πλέον πιθανό ένα «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων. Η κ. Μέρκελ είχε επανειλημμένως ζητήσει να μοιράζονται οι κάτοχοι ομολόγων το κόστος της ελληνικής στήριξης, επιμένοντας ότι ήταν απαραίτητη προϋπόθεση ώστε οι Γερμανοί πολίτες να αποδεχθούν αυξημένη οικονομική δέσμευση προς την περιφέρεια. Ως τότε, η ΕΚΤ τασσόταν κατηγορηματικά κατά σε οτιδήποτε «μύριζε» πτώχευση. Ομως, ο κ. Τρισέ φάνηκε εντέλει να συμμερίζεται αυτή την άποψη. Οι οίκοι αξιολόγησης πιθανόν να θεωρούσαν ότι αυτό αποτελεί «επιλεκτική πτώχευση» της Ελλάδας. Δεν ήταν σαφές αν η ΕΚΤ θα συνέχιζε να απειλεί ότι δεν θα δέχεται ομόλογα χρεοκοπημένων χωρών ως εγγυήσεις δανεισμού. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες ίσως αναγκάζονταν να εγγυηθούν ομόλογα της χρεοκοπημένης Ελλάδας ή/και να βρουν εναλλακτικές εγγυήσεις.

Η χθεσινή δημοπρασία μακροπρόθεσμων ισπανικών ομολόγων δεν φάνηκε καλός οιωνός.

Μεγαλύτερη ευελιξία

Φαινόταν επίσης ότι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), το ταμείο των 440 δισ. ευρώ, θα αποκτούσε μεγαλύτερη ευελιξία. Μπορεί να του δινόταν η δυνατότητα να δανείζει σε χώρες που δεν έχουν ενταχθεί ακόμα σε πρόγραμμα στήριξης, αλλά και να ανακεφαλαιοποιεί τράπεζες. Το EFSF θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για να χρηματοδοτήσει ευρείας κλίμακας επαναγορά του ελληνικού χρέους. Δεν φαινόταν, πάντως, να συζητείται αύξηση του μεγέθους του EFSF. Η ιδέα ενός φόρου τραπεζών, η οποία είχε προταθεί νωρίτερα ως μέσο χρηματοδότησης της ελληνικής στήριξης, φαινόταν πλέον να έχει απορριφθεί.

Οι ευρωπαϊκές αγορές εξακολουθούσαν το ράλι που ξεκίνησε την Τρίτη. Οι αποδόσεις ομολόγων της περιφέρειας συνέχιζαν να υποχωρούν και το ευρώ να ενισχύεται σημαντικά. Ολα καλά, λοιπόν;

Την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές ήταν πολύ νωρίς για να αποφανθούμε. Ομως, η γενική εικόνα παρέμενε σκοτεινή. Οι φημολογούμενες αλλαγές πολιτικής έπρεπε ακόμα να εγκριθούν στη σύνοδο κορυφής. Οι Ευρωπαίοι πολίτες εντέλει θα έπαιζαν ρόλο στην επίτευξη της όποιας απόφασης και, απ' ό,τι φαινόταν, τουλάχιστον οι Γερμανοί ψηφοφόροι γίνονταν όλο και πιο καχύποπτοι απέναντι στη νομισματική ένωση. Κι έπειτα, υπήρχε και το ευρύτερο ζήτημα: θα βοηθήσει πραγματικά το σχέδιο; Ακόμα και αν οι υποχρεώσεις της Ελλάδας μειωθούν σημαντικά, η χώρα αντιμετωπίζει μια επίπονη περίοδο δημοσιονομικής προσαρμογής και συρρίκνωσης της οικονομίας. Οσο πιο φιλόδοξο το σχέδιο τόσο μεγαλύτερη η ανάγκη μεγαλύτερης οικονομικής δέσμευσης, κάτι που θα αποτελέσει δοκιμασία για τις εθνικές κυβερνήσεις.

Η Ισπανία

Οι ηγέτες της Ευρωζώνης θα ελπίζουν πως η συμφωνία τους απομακρύνει την Ισπανία και την Ιταλία από την περίμετρο της κρίσης. Ωστόσο, η χθεσινή δημοπρασία μακροπρόθεσμων ισπανικών ομολόγων δεν φάνηκε καλός οιωνός: η Ισπανία διέθεσε 10ετή ομόλογα αξίας 1,8 δισ. ευρώ με μέση απόδοση σχεδόν 6%. Αν οι αποδόσεις κινηθούν πολύ υψηλότερα από αυτό, τα χρέη της Ισπανίας θα γίνουν μη διαχειρίσιμα χωρίς βοήθεια από την Ευρωζώνη. Στο μεταξύ, οι αποδείξεις επιβράδυνσης της οικονομίας της Ευρωζώνης αυξάνονται. Δεδομένου του περιβάλλοντος λιτότητας εντός της, η ξένη ζήτηση θα παίξει ζωτικό ρόλο στη στήριξη της οικονομίας της. Οπως είδαμε χθες, ωστόσο, οι θετικές ειδήσεις για την κρίση χρέους ωθούν ισχυρά προς τα πάνω το ευρώ (σε μεγάλο βαθμό χάρις στη βιάση της ΕΚΤ να αυξήσει τα επιτόκια). Το ακριβότερο ευρώ θα επιφέρει πλήγμα στις εξαγωγές της Ευρωζώνης ακριβώς τη στιγμή που η αύξηση των εξαγωγών χρειάζεται περισσότερο.

Η Ευρωζώνη φαίνεται να καθησύχασε προς στιγμήν τις αγορές. Ομως, επίκεινται νέα προβλήματα...